

Borstvorming bij de man

Gynaecomastie

Bij u is de diagnose gynaecomastie gesteld. Dat betekent borstvorming bij de man.

In deze folder leest u:

- > wat gynaecomastie is,
- > mogelijke oorzaken,
- > welke klachten kunnen ontstaan,
- > welke behandelingen er mogelijk zijn.

Iedere situatie is anders. Uw arts bespreekt met u welke behandeling bij u past.

Wat is gynaecomastie?

A. Fysiologische gynaecomastie

Bij baby's hebben zowel jongens als meisjes kleine klierschijfjes achter de tepel. Bij jongens verdwijnen deze meestal in de kindertijd. Tijdens de puberteit kunnen jongens, net als meisjes, borstvorming krijgen door hormonen. Dit is vaak aan beide kanten, soms maar aan één kant. De zwelling verdwijnt meestal vanzelf, maar kan ook enkele jaren blijven bestaan. Ook vanaf middelbare leeftijd kan borstklierweefsel bij mannen weer groeien. Dit voelt vaak als een elastisch knobbeltje van 1 tot 2 cm achter de tepel. Dit noemen we een normale (fysiologische) reactie op hormonen.

B. Niet-fysiologische gynaecomastie

Naast natuurlijke oorzaken zijn er ook andere mogelijke oorzaken:

- > gebruik van medicijnen (bijv. hormonen, vochtafdrijvers, antidepressiva, hart- of maagmedicatie, hormonen tegen kanker, methyلفenidaat/Ritalin);
- > bepaalde ziekten, zoals hormonale stoornissen, tumoren (teelbal, bijnier, hypofyse), genetische afwijkingen (bv. syndroom van Klinefelter), lever-, nier- of schildklierziekten
- > drugs (cannabis of amfetamines);
- > anabole steroïden;
- > overgewicht (vetweefsel kan hormonen omzetten in vrouwelijke hormonen);
- > voedingssupplementen met stoffen die lijken op oestrogenen.

Soms is er sprake van pseudo-gynaecomastie: de borstklier zelf is normaal, maar door vetafzetting lijken er borsten te zijn.

Let op: gynaecomastie geeft géén verhoogd risico op borstkanker.

Klachten bij gynaecomastie

- > Soms pijn of gevoeligheid, vooral achter de tepel.
- > Last bij kleding of sporten.
- > Cosmetische bezwaren.
- > Onzekerheid of ongerustheid.

Onderzoek

Bent u jonger dan 18 jaar? Dan kan de kinderarts aanvullend onderzoek doen. De huisarts onderzoekt vaak al vooraf of medicijnen of hormonen een rol spelen. Soms is aanvullend onderzoek nodig, zoals bloedonderzoek, echo of mammogram.

Bij overgewicht moet dit eerst behandeld worden. Als de borstvorming vooral door vet komt, is extra onderzoek vaak niet nodig.

Behandeling

1. Fysiologische gynaecomastie

Dit verdwijnt meestal vanzelf. Er is dan geen behandeling nodig.

2. Niet-fysiologische gynaecomastie

De behandeling hangt af van de oorzaak.

3. Operatie

Als de oorzaak niet duidelijk is, kan een operatie een optie zijn. Dan wordt klierweefsel onder de tepel verwijderd. Dit gebeurt vaak onder narcose en meestal in dagbehandeling.

4. Pseudo-gynaecomastie

Bij kleine hoeveelheden vetweefsel kan liposculptuur (vet wegzuigen) een oplossing zijn. Dit werkt niet als er veel klierweefsel of huidoverschot is.

5. Borstverkleining

Als er veel huidoverschot is, kan een borstverkleining nodig zijn. Hierbij ontstaan grotere littekens.

Let op: operaties onder punt 3, 4 en 5 worden meestal niet vergoed door de zorgverzekeraar.

Mogelijke complicaties van een operatie

Elke operatie kent risico's. Mogelijke complicaties zijn:

- > nabloeding
- > infectie
- > trombose
- > littekenvorming aan de tepel
- > doorbloedingsproblemen van de tepel, waardoor een stukje kan afsterven (eerste teken: donkerblauwe tot zwarte verkleuring)

Plastische chirurgie kan soms een oplossing bieden als dit gebeurt.

Na de operatie

- > Het operatiegebied kan gevoelig zijn. U mag 4 maal per dag 2 tabletten paracetamol à 500 mg innemen. U mag dit afbouwen als de klachten afnemen.
- > Het verwijderde weefsel gaat vaak naar de patholoog voor onderzoek. De uitslag hoort u bij de eerste controle.
- > U krijgt een strak verband dat één dag blijft zitten. Daarna draagt u een strak hemd om zwelling tegen te gaan.
- > Blauwe plekken en zwelling kunnen toch optreden. Het lichaam heeft 4 tot 6 weken nodig om dit te herstellen.
- > De eerste twee weken mag u niet intensief sporten of werk verrichten, waarbij veel kracht op de borstspier komt.

Opleidingsziekenhuis

Frisius MC Leeuwarden is een opleidingsziekenhuis. Artsen en verpleegkundigen in opleiding kunnen betrokken zijn bij uw behandeling. Zij werken altijd onder toezicht van een ervaren specialist. Wilt u dit liever niet? Bespreek dit dan met uw behandelend arts.

